

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	8
AVISOS I CONSELLS	10
Etapa 1. Blanes	12
Etapa 2. De Blanes a Lloret de Mar	18
Etapa 3. Lloret de Mar	24
Etapa 4. De Lloret de Mar a Tossa de Mar	30
Etapa 5. Tossa de Mar	36
Etapa 6. De Tossa de Mar a Sant Feliu de Guíxols	42
Etapa 7. Sant Feliu de Guíxols	50
Etapa 8. De Sant Feliu de Guíxols a Platja d'Aro	56
Etapa 9. De Platja d'Aro a Palamós	60
Etapa 10. Palamós	66
Etapa 11. De Palamós a Calella de Palafrugell	72
Etapa 12. De Calella de Palafrugell a Tamariu	80
Etapa 13. De Tamariu a Begur	86
Etapa 14. Begur	92
Etapa 15. De Begur a la platja de Pals	98
Etapa 16. De la platja de Pals a Torroella de Montgrí	104
Etapa 17. De Torroella de Montgrí a l'Estartit	110
Etapa 18. De l'Estartit a l'Escala	116
Etapa 19. L'Escala	122
Etapa 20. De l'Escala a Sant Pere Pescador	128
Etapa 21. De Sant Pere Pescador a Roses	134
Etapa 22. Roses	140
Etapa 23. De Roses a Cadaqués	144
Etapa 24. Cadaqués	150
Etapa 25. De Cadaqués al Port de la Selva	156
Etapa 26. De Port de la Selva a Llançà	162
Etapa 27. De Llançà a Portbou	166
GUIA PRÀCTICA	172

INTRODUCCIÓ

El 1908 el periodista Ferran Agulló publicà l'article *Per la costa brava* al diari *La Veu de Catalunya*. L'èxit de l'expressió va ser immediat i aviat s'imposà el nom Costa Brava per a designar la costa gironina entre Blanes i Portbou ja que cobria la necessitat de trobar un nom captivador a un tram de costa que atreia de forma creixent un turisme de balneari que tenia com a reclam principal les aigües marines però també el seu paisatge urbà, agrícola i natural.

El sender litoral –o camí de ronda– és una creació espontània per enllaçar platges, cales, masies, camps i pobles, però la seva consolidació definitiva vingué amb la vigilància exercida pels representants de l'autoritat –primer els carabiners i després la Guàrdia Civil– per reprimir el contraban que entrava per la costa de tot el litoral espanyol.

Les activitats a l'aire lliure cada vegada són més populars degut a la necessitat creixent de tenir contacte amb la natura. L'interès pels senders litorals s'ha vist beneficiat per aques-

ta tendència omplint d'excursionistes la Costa Brava. Les diferents institucions públiques han respost millorant els camins i la senyalització d'alguns trams. A més, la ruta senderista de gran recorregut GR-92 enllaça tota la costa catalana, corresponent-se alguns dels seus trams amb el sender litoral però molts d'altres no, la qual cosa provoca confusions als que identifiquen l'un amb l'altre.

En relació a les característiques del sender litoral, ens podem trobar trams totalment urbanitzats, altres són pistes i camins ben senyalitzats i conservats, però també n'hi ha alguns de molt mal mantinguts o fins i tot de destruïts per temporals i tallats provisionalment. El conjunt de senders litorals són molt heterogenis perquè cada ajuntament o institució pública que ha intervingut ho ha fet amb criteris propis. Així, doncs, la manca d'una grafia pròpia i única no facilita un abalisament coherent que simplifiqui el seu seguiment.

Un altre problema del sender litoral és la privatització d'alguns camins que obliga a fer absurds desviaments per urbanitzacions o zones de poc interès enlloc de resseguir els antics camins de la costa. Aquí també es fa imprescindible el concurs de les institucions públiques per posar remei a aquesta situació. I lligat amb l'anterior punt, tampoc hi ha hagut una intervenció pública que indiqui, per exemple, quin és el sender litoral *oficial*, cosa no sempre evident, i en faci un manteniment permanent. Mentre no arribi aquest dia, *El sender litoral de la Costa Brava. Guia viatgera i senderista* intentarà ajudar a superar aquest inconvenient.

La guia està dividida en vint-i-set etapes. En totes elles es proposa un itinerari concret entre les diverses opcions, normalment la més propera a la

Punta Falconera.

costa, i comenta una sèrie de punts d'interès que són indicats amb lletres en negreta i numeració perquè sigui fàcilment identificable al mapa que acompanya el text, ja que una de les principals característiques d'aquesta guia és donar prioritat a gaudir sense presses del paisatge, dels elements singulars de la natura, de les restes arqueològiques, dels fets històrics o de les llegendes dels indrets que es travessen, coses totes elles que els senders de la Costa Brava ens ofereixen generosament però que sovint queden invisibilitzades per les presses o pel desconeixement.

El total de quilòmetres del sender litoral de la Costa Brava, sense comptar les rutes urbanes, és de 252 quilòmetres que hem dividit en 18 etapes interurbanes, per la qual cosa es faria una mitjana de 14 quilòmetres per etapa, sent la més curta de 9 quilòmetres i la més llarga de quasi 25.

Lògicament, en funció de l'estat de forma física de cadascú, del temps disponible, de les previsions de pernocta o qualsevol altra circumstància, en moltes ocasions és perfectament factible fer dues etapes no urbanes en una mateixa jornada.

Tot i que el sender litoral és molt popular durant l'estiu, no considero aquest el moment més adequat per gaudir-ne plenament ja que, a més de la massificació de la major part de les seves platges i cales, la calor ens pot jugar males passades. Per contra, la primavera i la tardor són moments de més tranquil·litat i de temperatures suaus. Fins i tot els nostres hiverns, no excessivament freds, fa que puguem gaudir de moments de gran plenitud als nostres senders litorals.

Espero que gaudiu tant com nosaltres dels senders litorals de la Costa Brava i que aquesta guia us ajudi a aconseguir-ho.

Escultura "Dona Marinera".

AVISOS I CONSELLS

· Hem dividit el sender litoral de la Costa Brava en vint-i-set etapes. El criteri de divisió està relacionat amb la llargada, els punts d'interès o l'existència d'allotjament per passar la nit, entre d'altres motius. Lògicament, cadascú ha de valorar les seves capacitats i els seus interessos per decidir d'ajuntar més d'una etapa o, al contrari, dividir-les encara més.

· Les etapes urbanes estan pensades com a complement a les interurbanes. Per exemple, podem fer una etapa del sender litoral pel matí i visitar el poble d'arribada per la tarda. O prendre's un dia de descans i dedicar-lo a conèixer el patrimoni artístic, històric i natural que tots els nostres pobles conserven a bastament.

· Pot haver-hi diverses formes d'utilitzar aquesta guia. La més evident seria començar per la primera etapa i acabar per l'última, però també és pot dividir en trams i fer-los en diferents èpoques de l'any. Fins i tot es pot fer el plantejament de fer etapa a etapa durant un llarg període, consecutives o no. Pensant en aquest tipus d'usuaris, totes les etapes tenen una breu informació sobre el transport públic i, en el cas de les etapes interurbanes, com tornar al punt de partida. Al final de llibre, al capítol *Guia pràctica*, hi ha els enllaços a les empreses de transport de la zona.

· Els senders litorals són rutes de senderisme de dificultat variada. Per tant, s'ha d'anar ben equipat, adaptant el material a les condicions climàtiques i al grau de complexitat previst. És especialment important anar amb calçat adequat per caminar amb seguretat sobre terra, pedres, sorra o qualsevol altra superfície, i amb suficients provisions d'aigua –especialment a l'estiu– i menjar.

· La prudència practicant senderisme hauria de ser el nostre principi bàsic de conducta, més

encara si tenim en compte que estem parlant de camins que sovint evolucionen per penya-segats. S'ha de tenir present que cada any hi ha accidents als senders litorals de la Costa Brava i alguns d'ells són greus.

· És convenient informar-se amb antelació sobre l'estat del sender litoral per si hi ha algun tram

tancat provisionalment. Aquesta recomanació és especialment útil després de temporals, pluges intenses o onades de calor. Al capítol *Guia pràctica* hi ha una relació de telèfons de les policies locals que solen ser les millor informades al respecte.

· Sempre s'ha de fer cas de les indicacions de prohibició de pas o qualsevol altre consell o limitació fetes per les autoritats públiques. Normalment, els motius estan associats a la protecció de fauna i flora i, sobretot, a la nostra pròpia seguretat.

· En cas de preveure passar la nit, cal planificar la pernocta. A la Costa Brava hi ha una gran i variada oferta d'allotjament, però en temporada alta pot ser difícil trobar plaça i en temporada baixa l'oferta disminueix considerablement (per més informació sobre allotjament, vegeu el capítol *Guia pràctica*).

· No s'han d'abandonar restes orgàniques ni inorgàniques pels camins. Millor encara si es recull en una bossa algunes de les llaunes, ampolles o altres residus descuidats per persones incíviques.

Etapa 1 BLANES

Blanes és la més important ciutat de la Costa Brava. Antiga població fabril gràcies a la indústria tèxtil i, sobretot, a haver estat la seu de la primera fàbrica espanyola de fibres artificials (l'antiga SAFA), ara s'ha reconvertit en centre comercial, turístic i de tota mena de serveis. Les restes de l'antiga ciutat romana de Blandae encara estan en procés d'excavació i adaptació per ser visitada. En canvi, sí que podrem gaudir fàcilment de la seva altra gran etapa històrica, la baixmedieval i moderna, relacionada amb els vescomtes de Cabrera. El seu principal atractiu, però, no és l'històric o l'artístic sinó el paisatge costaner amb grans platges de sorra daurada com les de s'Abanell o la de Blanes, cales com les de sa Forcanera i cala Bona i penya-segats com els de s'Agulla. Menció a part mereix l'extraordinari jardí botànic Marimurtra que tractarem en profunditat en la següent etapa, la del camí de ronda entre Blanes i Lloret.

Sa Palomera.

Començarem la nostra primera ruta urbana a l'oficina de turisme a tocar de la platja i ben a la vora de la roca de **sa Palomera** ①, veritable inici –o final, com es vulgui– de la Costa

Brava. Pujar aquesta antiga illa, ara istme gràcies a la mà de l'home, és gairebé obligatori per poder gaudir de les vistes de tota la façana litoral blanenca. Per accedir-hi hem de passar per l'escultura *Blanes, portal de la Costa Brava* (2003), d'Antoni Roselló, que té forma de vela llatina i alhora de porta per simbolitzar que estem entrant a la Costa Brava. Pujarem les escales fins al mirador de sa Palomera, des d'on podrem veure, en direcció sud, la llarga platja de s'Abanell que acaba a la desembocadura del riu Tordera i que és el final oficial de la província de Girona. En direcció al nord veurem la badia de Blanes resseguida pel passeig de Mar i tancada pel port i més enllà pels farallons de la punta de Santa Anna.

De nou a la plaça de Catalunya, iniciarem el recorregut en direcció al port pel passeig de Mar, que és com tothom el coneix, tot i que els noms oficials el fragmenten en tres. Als pocs metres ens trobarem amb l'**escultura Carl Faust** ②, obra de l'escultor Andrés Ginestet i inaugurada el 2007. Carles Faust està representat assegut en

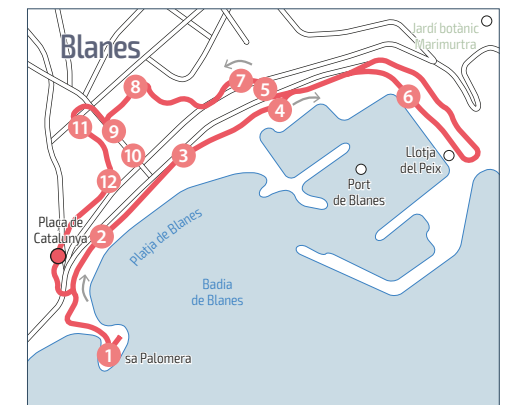
Monument a Joaquim Ruyra.

un banc del passeig, mirant el mar, i a les mans té un llibre amb un relleu de fulla de murtra fent honor a la seva espectacular creació: el Jardí Botànic Marimurtra.

El passeig de Mar sempre està molt transitat pels vianants, però els dilluns, dia de mercat, i els caps de setmana es transforma en l'epicentre de la vida social blanenca. Blanes és una vila abocada literalment al mar gràcies a què el tren no separa la trama urbana del mar com passa al Maresme, a què les antigues muralles arribaven arran de platja i a la inspiració dels *cubans*, els emigrants blanencs del segle XIX retornats enriquits de Cuba o Puerto Rico, que van aprofitar les eixides de les noves cases que es feien construir per revaloritzar la platja com a zona d'oci. Un altre dels usos del passeig és com a lloc per ballar sardanes. Per aquest motiu es va aixecar el **Monument als Sardanistes** ③ (1999), obra de Francesc Ros.

Tot seguit s'inicia un espai enjardinat dissenyat per l'arquitecte Guillermo Naberhaus els

□ GUIA PRÀCTICA

MUNICIPI: Blanes.

COMARCA: la Selva.

POBLACIÓ: 39.914 habitants.

DISTÀNCIA DE LA RUTA: 3,5 km.

DESNIVELL ACUMULAT POSITIU: 23 m.

DIFICULTAT: molt fàcil.

PUNT DE SORTIDA I D'ARRIBADA: oficina de turisme (plaça de Catalunya, s/n).

TRANSPORT PÚBLIC: hi ha bones comunicacions en tren i autobús des de Girona i Barcelona. L'estació de tren és als afores, per la qual cosa s'ha d'agafar un autobús que ens pot deixar a la plaça de Catalunya, punt d'origen i final de la ruta. Per a més informació sobre el transport públic, consulteu el capítol *Guia pràctica*. Per a altres punts d'interès de Blanes, vegeu l'etapa 2.

anys setanta. En aquesta zona es troba el **Monument a Joaquim Ruyra** ④ (1958), dissenyat per l'arquitecte Francesc Folguera i esculpit per Joan Rebull. Joaquim Ruyra va ser un important escriptor de finals del segle XIX i primer terç del XX molt vinculat a Blanes, on està enterrat. El monument representa el frare caputxí fra Saturní dels Ocells, un personatge del llibre *Les coses benigues*.

Casa Saladrigas.

Al davant podrem observar la **Casa Saladrigas** ⁵, obra de l'arquitecte Isidre Puig i Boada, d'estil noucentista. Comprada i rehabilitada pel consistori, actualment és una sala municipal d'exposicions.

Seguint la nostra ruta pel passeig de Mar arribarem a la font de la Verge del Carme, patrona de la marina i els mariners. I a tocar, dins la rotonda, a l'entrada del port, trobarem el *Monument a tots els amics del mar* (1981) amb dues àncores de grans dimensions trobades al mar envoltades de roques.

El port ⁶ de Blanes va tenir una construcció lenta ja que les obres van començar el 1914 i no es van acabar fins el 1932. Tenir un port amb serveis va ser fonamental quan la pesca es va motoritzar a principis del segle xx i ja no era possible arrossegar les grans barques dins la platja. El sector pesquer es va concentrar en unes poques poblacions com, per exemple, Blanes, mentre que la pesca a Lloret de Mar i Malgrat de Mar van entrar en una inexorable decadència. Avui continua sent una activitat important, mantenint-se com a cinquè port pesquer català per facturació amb les seves 57 embarcacions. El

vell port sempre va tenir problemes de seguretat amb temporals de llevant; per aquest motiu es va fer un nou dic i l'ampliació del port el 2013. El conjunt portuari amb l'ampliació comentada, la renovació de tots els serveis, la nova llotja (1994) on es fa la subhasta totalment informatitzada així com la reforma i ampliació del Club Nàutic dona un resultat força reeixit que confirma la vocació marinera de Blanes i garanteix el seu futur per les properes dècades. Abans de marxar del port, val la pena pujar al nou espigó per a gaudir del paisatge de la punta de Santa Anna, tan propera al poble i tanmateix tan salvatge.

Retrocedirem pel passeig fins a l'alçada del monument a Joaquim Ruyra, on agafarem el carrer Esperança, paral·lel al passeig. Aquí trobarem l'**ermita de l'Esperança** ⁷, documentada des del segle xv i molt lligada a la vida marítima de Blanes. Penjats del sostre de la nau, hi ha exvots de vaixells en miniatura.

Seguirem caminant pel carrer de l'Esperança fins a trobar-hi una escultura en homenatge a les puntaires, obra de l'artista local Francesc Ros, que ens recorda la llarga tradició blanenca de confecció de puntes, blondes i mocadors de Blanes i de tota la costa catalana que s'exportaven a Amèrica. Per seguir la nostra ruta ens desviarem a la dreta, al carrer Camadasa, i després al carrer de la Unió, centre neuràlgic del petit i tranquil barri popular de sa Carbonera, nom que fa referència a l'indret on s'emmagatzemava el carbó per ser embarcat al port. Seguirem el carrer fins a trobar el carrer Santa Anna, on les seves escales ens portaran a l'**església de Santa Maria i al palau dels vescomtes de Cabrera** ⁸.

Baixarem ara pel carrer Nou, on trobarem algunes cases amb portes adovellades, fins arribar al carrer Ample, antiga seu del mercat i encara ara un dels principals carrers comercials de Blanes. Aquí ens fixarem especialment en la **font Gòtica** ⁹, que correspon a la mateixa època de

plenitud senyorial dels vescomtes de Cabrera. Es va construir a mitjans del segle xv, promoguda pel vescomte Joan de Cabrera, i és un dels rars exemples de font gòtica que han sobreviscut. Des que se'n va fer una profunda i encertada restauració a principis de l'actual mil·lenni ja no en raja aigua per preservar-la dels deterioraments provocats per la humitat, però ha guanyat en prestància i detall informatiu.

Al carrer Ample es poden trobar algunes restes d'**arcades dels porxos** ¹⁰ que el resseguen i que amb el pas dels anys s'han privatitzat. També podem gaudir d'algunes de les principals cases pairals blanques com la casa Creus, de l'escriptor Joaquim Ruyra, can Balliu o la pastis-

seria noucentista Orench, obra de l'arquitecte Francesc Folguera.

Havent arribat a aquest últim punt d'interès, girarem a l'esquerra pel carrer Raval fins **es Portal** ¹¹, oficialment plaça de la Verge Maria, també coneguda com a plaça del Peix, ja que al seu porxo de pedra era on tenia lloc la seva venda fins el 1969. Es Portal és l'única resta visible de les antigues muralles, el perímetre de les quals coneixem pel nomenclàtor tradicional dels carrers i per les excavacions.

Travessarem es Portal i ens endinsarem en la trama ortogonal de l'antic nucli central de Blanes. L'antic barri residencial s'ha anat transformant en un veritable centre comercial a l'aire lliure,

Port de Blanes.

que inclou el carrer Ample i el carrer Muralla. Al mig d'aquest barri trobarem la **plaça dels Dies Feiners** ¹², espai que ha estat progressivament ampliat i reformat, convertint-se en l'epicentre dels actes culturals a l'aire lliure. Aquí es troba l'antiga façana de l'ajuntament del segle XVI.

A l'altra banda de l'edifici, ja al passeig de Dintre, hi ha la façana principal de l'ajuntament. El passeig de Dintre és l'actual ubicació del mercat de fruita i verdura que es fa diàriament de dilluns a dissabte. Aquest era un dels espais més ben valorats per les classes benestants dels segles XIX i XX, que es feren construir elegants cases. Avui en dia només queden algunes interessants relíquies arquitectòniques, especialment Can Tordera, d'estil eclèctic, i la Casa del Poble, que té aquí la façana principal.

Façana de l'Ajuntament a la plaça dels Dies Feiners.

Seguint el passeig de Dintre acabarem connectant amb la plaça de Catalunya, punt de sortida i arribada de la nostra ruta urbana per Blanes.

□ L'ESGLÉSIA DE SANTA MARIA I EL PALAU DELS VESCOMTES DE CABRERA

Es tracta d'un conjunt arquitectònic d'estil gòtic de finals del segle XIV i principis del XV, dirigit pel mateix arquitecte de la catedral de Barcelona, és a dir, l'Arnau Bargués, en una clara manifestació de la importància que concediren a Blanes aquests senyors feudals, les terres dels quals s'estenien des d'Arenys de Mar fins a Blanes, per la costa, i bona part de la Selva, Osona i la Garrotxa, per l'interior. Si Montsoriu era el castell principal, el monestir de Breda la institució religiosa preeminent i Hostalric la seu de l'administració, Blanes

era la capital comercial d'aquest senyoriu i residència principal durant un breu període de temps. Com tants altres monuments, aquest conjunt també ha patit destruccions, com la produïda per les tropes franceses del general Clark el 1695 o l'incendi de l'església de 1936 que la va deixar amb només les parets perimetrals, els arcs de l'interior i la torre. Tot i això, la vista exterior d'aquesta església-castell, amb els seus merlets defensius, val una visita. L'interior és una reconstrucció posterior a la guerra de 1936-39.